

HRVATSKA PANEUROPSKA UNIJA
FOEDUS PANEUROPAEUM CROATICUM

Glas

BROJ 11 • PROSINAC 1998. • GODINA III

PANEUROPE

OSNOVAN OGRANAK HRVATSKE PANEUROPSKE UNIJE U POŽEGI

U Požegi je uoči Dana grada i blagdana Sv. Terezije Avilske, zaštitnice grada Požege, u srijedu, 14. listopada 1998. godine, u prostorijama Gimnazije, osnovan Ogranak Hrvatske paneuropske unije.

Osnivačkoj skupštini bili su nazočni članovi HPEU-a iz Zagreba i Karlovca te domaćini, budući članovi i gosti.

U ime domaćina prisutne je pozdravio ravnatelj Gimnazije **Pavle Bucić, prof.** sljedećim riječima:

“Posebna mi je čast pozdraviti vas u Požeškoj gimnaziji, jednoj od pet najstarijih gimnazija Republike Hrvatske osnovanoj 1699. godine. Prema riječima njena učenika Tome Matića ta je škola zaorala duboku brazdu duševnog i kulturnog života Slavonije poslije oslobođenja od Turaka. Ona je jedinstvena po mno-

go čemu - po profesorskoj knjižnici spomeničke baštine, po zbirci učila od koje se upravo formira muzej ove gimnazije, po foto-kino-video klubu, po likovnoj radionici i suradnji s međunarodnim institucijama ali jedinstveni smo i po tome što smo na početku našeg godišnjeg plana i programa istakli djelatna načela koja se

podudaraju s načelima Hrvatske paneuropske unije. Tim više nam je drago da je osnivačka skupština Hrvatske paneuropske unije Ogranak Požege upravo u ovom prostoru i da će ljetopisac moći zabilježiti još jedan značajan datum u bogatoj povijesti Gimnazije.”

Inicijator osnivanja ovog ogranka, **prof. Davorin Kempf**, pojasnio je ciljeve osnivanja i ukazao na potrebu da se i Požega priključi velikom pokretu Paneurope jer to po svim svojim kulturnim i duhovnim obi-

lježjima zaslužuje. Između ostalog on je komentirao osnivanje ovim riječima:

“Ovako lijep broj prisutnih dokaz je da u ovom gradu živi ideja Paneurope. Želio bih reći kako sam ja u Zagrebu u sklopu svojih interesa i djelatnosti zapazio aktivnosti Hrvatske paneuropske unije. Spoznao sam da se sve ono što je u

znanstvenom, umjetničkom i kulturnom svijetu važno okuplja oko ideje Paneurope i oko ove udruge u Zagrebu. To je bio poticaj i ideja da se i u našem gradu, u Požegi, osnuje ogranak koji bi djelovao po istim programskim načelima. Temelji za takvo djelovanje postoje ne samo u kulturnoj tradiciji ovog grada već i

među ljudima danas ovdje okupljenima koji žele duh Europe vratiti ovom gradu. Novoosnovani Ogranak pružit će mogućnost svima da ideje Paneurope - grčke mudrosti, rimskog prava i katoličke vjere - i njihove univerzalne vrijednosti provedu u ovom našem kulturnom krugu."

Na kraju je prisutne pozdravio predsjednik Hrvatske paneuropske unije **prof. dr. Mislav Ježić**.

"Vrlo sam sretan da je došlo do osnivanja Hrvatske paneuropske unije - Ogranka Požega. Požega je takav grad u Hrvatskoj kojega smo i u planiranju ogranaka imali u vidu zbog toga što je kao kulturno središte dao mnogo toga čime se svi ponosimo. Spomenut ću samo najznačajnije - samostan u Rudinama, s onim fantastičnim glavama, izrazom srednjoeuropskog ekspresionizma u 12. stoljeću. Osim toga, u tom samostanu je i prvi zapis na hrvatskom jeziku na latinici. U samom gradu su spomenici najviše vrijednosti. Freske u crkvi sv. Lovre meni su osobno ostale u dubokom sjećanju. Pored učenjaka, umjetnika, slikara i pjesnika - od Kanižlića do Cesarića - koje ste dali Hrvatskoj, europskoj i srednjoeuropskoj kulturi imali ste i junake poput Luke Ibrišimovića. Sva sreća da u ono vrijeme nije bilo nekih europskih promatrača koji bi ga zaustavili jer je zahvaljujući njemu Požega vrlo uspješno oslobođena, ne samo od Turaka, nego oslobođena i za jedan novi duh koji su sa sobom donijeli isusovci. Dodatno mi je drago da u ovoj gimnaziji održavamo osnivačku skupštinu, na mjestu gdje je započela ta revolucija naobrazbe.

Požega doista zrači u kulturnoj povijesti Hrvatske i ona je sasvim sigurno u koordinatama europske povijesti. Postoji danas veći broj pokreta različitog karaktera, od

dnevno političkih do gospodarskih, koji rade na ujedinjavanju Europe. U najstarijem pokretu za ujedinjavanje Europe, kojega smo mi članovi i koji je osnovan 1923. godine uvijek se postavljalo pitanje što je Europa, zašto se želi ujediniti i što se želi postići ujedinjenjem."

Profesor dr. Ježić nadahnut Požegom i okupljenim sudionicima Osnivačke skupštine pojasnio je nadalje što je u svojoj knjizi Paneuropa rekao njen autor i osnivač Kalergi, podsjetivši da su ljudi najveći kapital i da o samim članovima novoosnovanog ogranka ovise daljnje aktivnosti u duhu ovog pokreta.

Nakon uvodnih pozdrava i izlaganja prišlo se proceduri osnivanja Ogranka. Za predsjednika je izabran **Davorin Kempf**, profesor Glazbene akademije u Zagrebu. Izabrana su četiri potpredsjednika: **Ilija Bonić**, prof., pomoćnik pročelnika Županijskog ureda za prosvjetu i kulturu Požege, **Jasenska Bešlić**, prof., ravnatelj Gradske knjižnice u Požegi koja obavlja i poslove tajnika, **Pavao Bucić**, prof., ravnatelj Gimnazije u Požegi i **Dragutin Štirmer**, dipl. iur. odvjetnik. Za rizničara je izabrana **Milica Nemet Panežić**, a članove Nadzornog odbora **Miroslav Badanjak**, dipl. inž., umirovljenik, mr. **Juraj Zelić**, dipl. inž. zaposlen u Hrvatskim šumama te dr. mr. sc. i. **Žarko Šperanda**, liječnik, specijalist ginekologije.

Domaćini i gosti prisustvovali su istog dana i koncertu Maria Penzara (orgulje) i Sanje Madunić (sopran) koji je održan u Katedrali sv. Terezije Avilske u sklopu Požeških orguljaških večeri.

Ilija Bonić, prof.

Adresa sjedišta novoosnovanog Ogranka HPEU
Požega: 34000 Požega, Antuna Kanižlića 1

Dr. Mladen Vedriš

TRIBINA

GLOBALIZACIJA I NJEZIN UTJECAJ NA ZAPOŠLJAVANJE U HRVATSKOJ

Dr. Mladen Vedriš, održao je 9. prosinca 1998. godine tribinu pod nazivom "Globalizacija i njezin utjecaj na zapošljavanje u Hrvatskoj". Cjeloviti tekst ove vrlo zanimljive tribine objavit ćemo u sljedećem broju.

GLOBALNE PROMJENE I HRVATSKE PERSPEKTIVE

U prostorijama HPEU-a 23. rujna 1998. godine održana je tribina o globalnim promjenama i trendovima razvoja naprednog društva, gospodarstva i poduzetništva u svijetu - procesi globalizacije, regionalizacije i integracije uz viziju suvremene Hrvatske. Gost predavač na tribini koju je vodio prof. dr. Borna Bebek-Pelsöcz bio je g. Josip Baotić, dipl.oec.kib. G. Baotić je povratnik iz Njemačke gdje je niz godina radio kao savjetnik i voditelj timova za projektiranje i marketing informacijske tehnologije, te kao voditelj projekta "task force" u strateškom marketingu za osvajanje novih tržišta.

On je u svom predavanju na ovoj tribini istaknuo sljedeće:

"Od pamtivijeka je čovjek, da bi postigao svoj temeljni životni cilj - održati vrstu - na sebi osebujan način organizirao život i pritom se za to koristio potrebnim temeljnim čimbenicima: svojim bićem, raspoloživim vremenom i dohvatljivim sredstvima. Na tome putu, **svrhovitim radom**, on svjesno ostvaruje proces gospodarenja, slobodno odabire način ustroja, stvara sustav vrijednosti i svoja pravila ponašanja te ih usklađuje prema svojem okružju, s ciljem pozitivnog suživota i napretka kao društveno biće u široj zajednici.

Radi svekolikoga boljitka i probitka, čovjek je oduvijek stvarao novo, još nepoznato, te svjesno i trajno stvarao i doživljavao promjene u svim svojim temeljnim procesima življenja i suživota.

U suvremenom, vrlo složenom tehnokratskom svijetu, sve više neljudskom i uništavajućem, sve veće, sve brže i sve zahtjevnije promjene postaju kritični čimbenik svekolikog opstanka, a ophođenje s njima vrlo odgovorno i izazovno - osobito za čelnike.

Od svih globalnih promjena, najdramatičnije i najznačajnije - od milenijskog značenja za razvoj svijeta, biti će promjene: **istine autoriteta u autoritet istine, centralističkih struktura i načina upravljanja u decentralizirane, procesa globalizacije i istodobno regionalizacije** te nestajanje moći velikih tromih sustava ("veći jede manjeg") i jačanje natjecateljske sposobnosti hitrih/dinamičnih sustava ("hitri prestiže tromoga").

Josip Baotić, dipl.oec.kib.

Pritom **uspješna i održiva rješenja jedino su moguća cjelovitim pristupom temeljnim procesima svekolikog življenja: informacije, čovjeka, gospodarstva, ustrojstva, usmjerenja, okružja i promjene** te problemima na svim razinama: pojedinca, obitelji, poduzeća, gospodarstva i cijeloga društva.

Za takav pristup u suvremenom, uslužnom, informacijskom i znanosnom društvu, potrebna je "kritična masa vrhunskog svjetskog primijenjenog znanja u ophođenju s cjelovitim promjenama": sposobnost hitrog učenja, umijeće stvaranja novih znanja i njihove svrhovite primjene.

U znanosnom društvu **znanje postaje kritični čimbenik, a samoodgovorni čovjek, kao nositelj znanja, ponovo zauzima odlučujuću ulogu u svekolikom stvaralaštvu**. Tako čovjek postaje temeljni čimbenik i izvor svrhovitog rada; on rješava probleme, stvara nove vrijednosti u robama i uslugama za njegove korisnike.

Za razliku od preživljavanja u **ovisnosti i neslobodi** - doživljavanja slijeda događaja koje drugi stvaraju; samoodgovoran čovjek djelotvorno stvara događaje, umnaža svoja znanja i osigurava svoju osnovnu vrijednost - **slobodu naprednog življenja**. U tu svrhu prije ko je potrebno poticati i razvijati poduzetnički duhovni sklop - izvor novih zamisli i rješenja, stvaranje i djelotvornu provedbu nove vizije, koncepcije i strategije suvremenoga naprednog poduzetništva, gospodarstva i cijeloga društva.

Za cjelovitu promjenu Hrvatske na prijelazu tisućljeća nužna je korjenita preobrazba naslijeđenoga sustava vrijednosti i načina ponašanja, primjena suvremenog decentraliziranog ustroja na svim razinama društva i gospodarstva, te stvaranje nove vizije, koncepcije i strategije za uspješno hrvatsko gospodarstvo. Početni i odlučujući pomak jest cjelovita i korjenita preobrazba stvaralačkog bića.

U tu svrhu osmišljena je koncepcija

CJELOVITA PREOBRAZBA ZA CJELOVITE PROMJENE I RESTRUKTURIRANJE.

Razvojem te koncepcije i dosljednom provedbom programa

HRVATSKI USPJEH PUTEM ZAJEDNIŠTVA I CJELOVITE PREOBRAZBE

ostvaruje se naša dugoročna uspješna stvarnost.

Hrvatski uspjeh definiramo kao dugoročni odnosno generacijski uspjeh, tj. dostizanje najnaprednijih društava i ostvarenje BDP od ca. 40.000,- 50.000,- DM p.c.a. Ostvarenje ove vizije bi značilo postizanje kulturnog, znanstvenog i gospodarskog čuda!

A čuda, pogotovo hrvatsko gospodarsko čudo neće pasti s neba!

Pa kako ostvariti ovaj rezultat u realnom prostoru i vremenu?

Na prijelazu tisućljeća: ulaskom u informacijsko odnosno uslužno društvo: **vrijeme postaje najdragocjeniji, vrhunsko primijenjeno znanje najvažniji čimbenik, a čovjek - kao nositelj znanja i jedini izvor stvaralačke energije, temeljni stožer uspješnog gospodarenja.**

Dakle u nadolazećem znanosnom društvu, gdje primijenjeno znanje ("know-how"/"brainware") čini 80% - 90% BDP-a, će stvaranje **"kritične mase vrhunskog primijenjenog znanja u zajedništvu"** svih Hrvata i prijatelja Hrvata diljem svijeta, biti glavni nositelj za **postizanje našeg temeljnog cilja:**

Hrvatska kao uzorni primjer u svijetu naprednog poduzetništva, gospodarstva i društva.

Dakle, biti uspješan u 21. stoljeću, znači prvenstveno biti uspješan u:

- * optimalnom korištenju vremena, kao najdragocjenijeg životnog i poslovnog čimbenika

- * oslobađanju stvaralačke energije svakog pojedinca i poticanja njegove samoodgovornosti i sinergijskog djelovanja kao društvenog bića

- * poticanju racionalne potrošnje materijalnih dobara
- * brzom stvaranju i hitroj primjeni potrebne "kritične mase primijenjenog znanja"

- * odabiru perspektivnih/dolazećih djelatnosti, kao što su visoke tehnologije i usluge.

Ovo su ujedno i **temelji novog suvremenog poduzetništva i gospodarenja**, koje počiva na potpuno novom odnosu prema radu svakog pojedinca, **osobito čelnika i njihovog načina vođenja**. U tu svrhu neophodno je provođenje cjelovitih promjena, osobito u osmišljavanju suvremene poslijesocijalističke i poslijekapitalističke (klasične) koncepcije razvoja i vođenja društva i gospodarstva. U tom novom **e³-pristupu** pomiruje se ekonomsko, ekološko i etičko gledište i stvara dugoročni pozitivni sinergijski učinak kroz obzirno djelovanje: čovjeka, društva i prirode.

Polazeći od ovog novog sustava vrijednosti **"djelotvornog cjelovitog ekumenizma"** na svim društvenim razinama, osobito u gospodarstvu i poduzetništvu, stvaraju se preduvjeti za ostvarenje trajnog uspjeha u zajedništvu.

Da li je ovaj novi put moguć i za nas (kako?) ostvariv? **Da, moguć je !**

Ali samo kroz **izgradnju novog cjelovitog sustava vrijednosti**, a to znači:

- * **Korjenitu i cjelovitu promjenu normi i vrijednosti propalog urušenog sustava**, osobito na području poslovne kulture i etike, poslovnog "životarenja" od danas do sutra, načina (ruko)vođenja kroz nepovjerenje i demotivaciju: **"ne možeš me malo platiti koliko mogu malo raditi"**, itd.!

- * **Stvaranje novog sustava vrijednosti**, koji će počivati na slobodnom, samoodgovornom, stvarnom **poduzetničkom duhu pojedinca** s razvijenom socijalnom kompetencijom i pravednošću.

S obzirom da je **poduzetništvo zrcalo društvenih zbivanja** onda bi stvaranje novog, suvremenog poduzetništva bio glavni put do uspješnog gospodarstva. Model gospodarenja isključivo radi profita (kamata/dobit na uložena sredstva), pripada prošlosti i zamjenjuje ga gospodarenje koje počiva na stvarnom poduzetničkom duhu čovjeka. **To je osoba koja na svoj račun i riziko osmišljava i provodi svoje poduzetničke ideje i sudjeluje u tržišnom natjecanju** ostvarujući pri tom svoj temeljni:

- * **poduzetnički cilj** = vlastiti probitak - kroz dugoročno oplođivanje i umnožavanje uložених ideja, svrsishodnog rada (stvarnih radnih mjesta) i sredstava (dobiti) i

- * **poduzetnički smisao**: na dobrobit i zadovoljstvo kupaca/korisnika, tj. "da kupac/ korisnik našeg kupca/ korisnika ostvaruje svoj poduzetnički cilj i smisao; zato što naš kupac/korisnik kupnjom naše robe i usluga, omogućava ostvarenje poduzetničkog cilja i smisla svog kupca/korisnika"!

*S predavanja gospodina
Josipa Bačića, dipl.oec. kib.
na tribini "Globalne
promjene i hrvatske
perspektive"*

U tom smislu kupac/korisnik je naš stvarni poslodavatelj! Poduzetništvo je pri tom sveukupna djelatnost poduzetnika, potrebna za ostvarenje poduzetničkog cilja i smisla, a obavljana po prirodnim zakonima tržišnog gospodarenja.

U ovoj koncepciji **PREOBRAZBA POSLOVANJA** ima jednu od presudnih uloga za uspješno poslovanje jer on **podrazumijeva optimiranje poslovnih procesa, pri čemu se poslovni rezultati poboljšavaju za red veličine** i stvaraju višestruki pomaci u gospodarstvu, koji se reflektiraju na cijelo društvo. No za temeljnu preobrazbu poduzeća nužan je **PREOBRAZBA UPRAVLJANJA**, odnosno nova **uloga poslovođiteljstva kao vizionara i interdisciplinarnog moderatora**. Za taj novi pristup nužna je i promjena svijesti i nova dimenzija u poslovođiteljskoj etici. Time se dolazi do jednog novog "kvantnog skoka", pri čemu **ključnu ulogu ima DUHOVNA PREOBRAZBA**, a to je ono što zovemo korjenita promjena stvaralačkog bića.

CJELOVITA PREOBRAZBA jest koncepcija skladnog ophođenja s cjelovitim promjenama složenih sustava, osobito velikih gospodarskih sustava i zajedništava te društvenog sustava u cjelini. To je najsuvremenija aktivna riznica primjenjenog, i u naprednom svijetu priznatog, vrhunskog znanja iz iskustava koja omogućuje djelotvorne, trajne kvantne skokove vrijednosti i promjene temeljnih spoznaja (paradigma).

Ova koncepcija ukazuje na nužnost samostalnosti i zajedništva u sinergijskom i etičnom umreženom djelovanju. Ona omogućuje **održivi napredak Hrvatske**, a time i naš put u informacijsko društvo: Prvi i idućući korak jest **DUHOVNA PREOBRAZBA**, a

zatim **CJELOVITA PREOBRAZBA** za hitri pristup Hrvatske uslužnom informacijskom društvu te sudjelovanje Hrvatske u razvoju znanosnog informacijskog društva. Ideja vodilja nam je poznata europska mudrost:

Najdjelotvornije na cijelom svijetu jest zamisao čije je vrijeme dozrelo !

Stvaranjem novog mentalnog sklopa i sustava vrijednosti stvaraju se temelji za **višestruko poboljšanje djelotvornosti rada**, a to je **preduvjet za uspješno vođenje i gospodarenje**, osobito u **Lijepoj našoj**, kakvu je mi hoćemo.

Josip Bačić, dipl. oec. kib., direktor savjetodavne tvrtke **INTERCON d.o.o.** 25 godina međunarodnog iskustva u poslovanju velikih sustava (SIEMENS, IBM, ...) na području: savjetovanja, prodaje, marketinga, strateškog marketinga i managementa. Sustvaratelj programa **HRVATSKI USPJEH PUTEM ZAJEDNIŠTVA KROZ CJELOVITE PROMJENE** i koncepcije **CJELOVITA PREOBRAZBA ZA CJELOVITE PROMJENE I RESTRUKTURIRANJE**. Član europske poduzetničke akademije (European Entrepreneur Academy), dopredsjednik Udruge malih i srednjih poduzetnika Hrvatske i član Vijeća malih i srednjih poduzetnika HGK.

NATRAG K SREDINI - EUROPSKA UNIJA PRED PROŠIRENJEM

Paneuropska unija Austrije održala je 25. lipnja 1998. g. u palači *Eschenbach* u Beču svečani skup pod nazivom "Natrag s sredini - Europska unija pred proširenjem".

Hrvatsku paneuropsku uniju su zastupali prof. dr. **Mislav Ježić**, **Ivana Ježić** i **Jasna Čmelić**. Skupu je prisustvovala i gđa **Vera Varga** i gops. **Boris Hajoš** iz Ureda za europske integracije Vlade RH.

Na skupu su govorili g. **B. Bonev**, ministar unutrašnjih poslova Bugarske, gđa **Vera Varga**, predstojnica Ureda za europske integracije Vlade RH (najavljena ministrica gđa **Lj. Mintas Hodak** je zbog zauzetosti otkazala dolazak) prof. dr. **Mislav Ježić**, predsjednik HPEU, **Karl von Habsburg**, Predsjednik PEU Austrija, te dr. **Otto von Habsburg**, međunarodni predsjednik PEU.

Gospodin Bonev je govorio o iskustvima i problemima Bugarske u približavanju Europskoj uniji s posebnim osvrtom na problem sigurnosti oslanjajući se na nedavno održan sastanak ministara unutrašnjih poslova članica EU s kolegama iz država pridruženih članica EU u Ostendeu.

Gospoda Karl i Otto von Habsburg govorili su o pravu država srednje i istočne Europe na članstvo u EU i europskim integracijskim procesima, iz kojih su ove države nepravedno isključene zbog znanih povijesnih razloga. Naglašeno je da EU ni nakon devet godina nije postala svjesna svoje povijesne uloge i odgovornosti u ponovnom prihvaćanju sebi otetih država Srednje i Istočne Europe. Gospodin Otto von Habsburg posebno je spomenuo veliku potporu koju pruža i koju će i dalje pružati svojim radom i zalaganjem za uključivanje Srednje i Istočne Europe u EU, koje to ne trebaju moliti od EU jer one na to imaju pravo.

G. Mislav Ježić govorio je o ulozi Austrije u dosadašnjoj međunarodnoj recepciji Hrvatske te za vrijeme predstojećega mandata predsjedavajućega u Europskome

vijeću. Zahvalio se međunarodnomu predsjedniku PEU što je prvi Predsjedniku RH 1995. predložio osnivanje ministarstva za europske integracije.

Integralni tekst naše predstavнице gđe Vere Varga donosimo u prilogu.

Prije same svečanosti predstavljena je najnovija knjiga Stephana Baiera "Istočno proširenje EU - najveći europski izazov". Za potrebe članova Hrvatske paneuropske unije kupljen je primjerak knjige, koja se može posuditi u uredu HPEU-a.

Govor predstojnice Ureda za europske integracije Vlade RH gđe Vere Varge

*Gospodine Predsjedniče,
uvaženi gosti, dame i gospodo!*

Dozvolite mi da vas pozdravim u ime potpredsjednice Vlade RH, dr. Ljerkine Mintas-Hodak.

Velika većina građana Hrvatske duboko osjeća svoj europski identitet i jasno izražava svoju želju da se uključi u procese europske integracije. Zato je jedan od jasno proklamiranih političkih prioriteta Vlade RH postizanje potpune integracije Republike Hrvatske u Europsku uniju. Da bi mogla postići taj ambiciozni cilj, prije tri mjeseca imenovana je ministrica za europske integracije i osnovan je Vladin ured za europske integracije.

Primarna zadaća Ureda je koordinacija općeg procesa europske integracije i davanje političkog, gospodarskog, institucionalnog, pravnog, obrazovnog i informacijskog okvira za djelatnosti kojima je cilj približavanje RH prema EU. Mi svi smo potpuno sigurni da će RH postići taj cilj. Međutim, put nije lagan. Moramo biti svjesni da će integracijski proces biti dug i mukotrpan, često pod utjecajem različitih interesa dnevne politike.

S tim na umu odgovornost novo osnovanog Ureda, kao i uloga ministrice će biti da pripomogne oko približavanja normi Europske unije u sve sfere života Hrvatske. U svezi s tim mi ćemo nastaviti graditi jako demokratsko društvo i tržišno gospodarstvo. Učinit ćemo sve u našoj moći da približimo istinsko značenje europske ideje svim našim građanima, poticanjem širokih i konstruktivnih razgovora u društvu, te omogućujući svakome u Hrvatskoj potpuno shvaćanje i razumijevanje (usvajanje) jezika i duha kojim govori Europa i koji vlada u modernoj Europi. Uzdamo se da ćemo doprinijeti boljem i potpunijem razumijevanju politike ove Vlade, te hrvatskih nacionalnih interesa i prioriteta.

U diskusijama o aktualnoj situaciji u Hrvatskoj i njenoj ulozi u europskim strukturama koje se stvaraju, mnogi zaboravljaju činjenicu da je moja zemlja dobila svoju punu nezavisnost tek prije osam godina. U ovom jako kratkom

Gđa Vera Varga, predstojnica Ureda za europske integracije Vlade RH i dr. Otto von Habsburg, međunarodni predsjednik PEU.

SKUP MAĐARSKE PANEUROPSKE UNIJE

U gradu Nyiregyhaza na istoku Mađarske održan je 11. i 12. rujna 1998. u organizaciji Mađarske paneuropske unije zanimljiv skup na temu *"Što je paneuropski pokret u Centralnoj i Istočnoj Europi"*.

Uz domaćina na skupu su bili i predstavnici Paneuropskih unija Belgije, Francuske, Španjolske, Švedske, Ukrajine i Hrvatske koju je predstavljao Aleksandar Šolc. G. Šolc je uz gospodu Gérarda Bokanowskog, direktora pri Europskoj uniji i člana Predsjedništva Međunarodne paneuropske unije i Juana Magaza, predstavnika PEU Španjolske, supredsjedao okruglom stolu na kojem je bila riječ o Phare programu, razvoju, školstvu, nezaposlenosti, zdravstvu, sigurnosti u gradovima i borbi protiv droge.

PEU Mađarske, kojoj predsjedava grof dr. Istvan Bethlen, uživa veliki ugled u Mađarskoj što se vidi i po tome da su na skupu održali predavanja gosp. Péter Harrach, ministar za socijalnu skrb i obitelj i dr. Sandor Kavassy, državni tajnik Ministarstva za zaštitu okoliša.

Među zanimljivim izlaganjima valja posebno spomenuti predavanje grofa I. Bethlena "Paneuropski pokret i njegova uloga u širenju Europske unije" u kojem se posebno založio za uključenje Hrvatske u europske integracije, naglasivši neprihvatljivost stavova prema kojima se nekim državama srednje i istočne Europe postavljaju teški uvjeti za pristup EU, uvjeti koje ne ispunjavaju ni sadašnji članovi niti svi kandidati s vrha liste za prijem u EU. Njegovao je stajalište da **sve** europske države imaju pravo na uključenje i to ne samo uz ispunjenje teških, prvenstveno gospodarskih, uvjeta.

U istom su duhu govorili i gospoda Marco Pons i André Poulin, predstavnici Međunarodne PEU iz Ženeve, koji su najavili treći sastanak R. Coudenhove-Kalergi što će se održati u Švicarskoj 1999. uz nazočnost predstavnika svih 39 europskih država od kojih su 15 članice EU, 11 ih se natječe za prijem (od kojih je za 6 prihvaćena kandidatura a 5 je na listi čekanja), dok 13, među kojima je nažalost i Hrvatska, nije ni na listi čekanja. Takvu situaciju nalaze neprihvatljivom. Poziv za sastanak bit će upućen ministrima vanjskih poslova i kulture svih europskih zemalja. Traže i našu podršku i angažman pri propagiranju toga skupa, posebno pri uvjeravanju ministara da se skupu odazovu.

G. Bokanowski iznio je prednosti koje pojedine regije, osobito granične, imaju od Phare programa ilustrirajući to realizacijom programa u istočno-mađarskoj županiji Szabolcs-Szatmar-Bereg koja graniči sa Slovačkom, Ukrajinom i Rumunjskom. Skupu je uputio toplo pismo i predsjednik MPEU nadvojvoda dr. Otto von Habsburg.

Gosp. A. Šolc zahvalio se na podrškama danim Hrvatskoj, izložio neke posebnosti Hrvatske kao "najsrednjoeuropskije" mediteranske i "najmediteranskije" srednjoeuropske države, države koja još liječi ratne rane, a ima sve teškoće kao i druge zemlje u tranziciji. Izlaganje je dobro primljeno i od svih

periodu, mi smo bili izloženi oružanoj agresiji u kojoj su veliki dijelovi zemlje bili okupirani.

Cijelo to vrijeme mi smo nastojali transformirati naše gospodarstvo i angažirali smo se na teškoj zadaći izgradivanja djelotvornog demokratskog sistema vlasti i društva.

Prije manje od dvije godine Hrvatska je postala članicom Vijeća Europe. Prije manje od šest mjeseci, Hrvatska je uspjela konačno ponovno zadobiti vlast nad svojim cijelim teritorijem. Ukratko, Hrvatska je zemlja koja se oporavlja i prolazi kroz težak poslijeratni i post-komunistički period rehabilitacije i transformacije. Nije čudo da se suočavamo s brojnim poteškoćama, ali ipak, važno je biti svjestan činjenice da ti procesi teku u pozitivnom smjeru.

Naše apsolutno opredjeljenje je da se integriramo u Europu s krajnjim ciljem punopravnog članstva u Europskoj uniji. Naš prvi cilj je zaključivanje Sporazuma o trgovini i suradnji i ponovno otvaranje PHARE programa.

Smatramo da je sadašnja politika EU prema Hrvatskoj više stimulirajuća nego opstruktivska, i da je namjera EU da nas još više približi Europskoj uniji. Zato naša Vlada ulaže sve napore da ispuni sve razumne političke uvjete-zahjeve koji su naznačeni u zaključcima Europskog Vijeća u travnju 1997. godine.

Naše je čvrsto uvjerenje da smo postigli značajne rezultate. Otvaranje dijaloga s Europskom unijom u ovom trenutku učvrstilo bi naša pozitivna dostignuća i dalo bi jaki poticaj za sveukupni razvitak. Mi zato s pravom očekujemo od demokratske zajednice naroda, posebno onih Srednje Europe, da nam pruže pomoć i razumijevanje za naša nastojanja.

Moja je zemlja, čija se povijest u ovom dijelu Europe može slijediti trinaest stoljeća unatrag, uvijek bila dio europske povijesti i kulture. Hrvatski narod nije nikad u povijesti prijetio svojim susjedima, ali je stoljećima žrtvovao svoje živote i svoja područja braneći Europu od vanjskih invazija, osiguravaju i mirniji život i napredak svojim zapadnim susjedima.

Nadamo se, približavajući se novom mileniju i promatrajući stvaranje novog poretka koji se stvara u Europi, da demokratski svijet neće propustiti da postupi u skladu s diktatima ljudske savjesti i demokratskim normama, jer to bi moralno bio preteški teret za sadašnje i buduće generacije. U ostvarenju naših ciljeva, nadamo se da ćemo i nadalje imati vašu potporu i vaše razumijevanje, kao i pruženu ruku prijateljstva.

Na kraju, željela bih naglasiti da će novi Ured za europske integracije nastojati razviti usku suradnju sa svim relevantnim nacionalnim i međudržavnim tijelima koja bi nam mogla biti od pomoći pri ostvarivanju naših ciljeva. Očekujemo da ćemo se moći osloniti na pomoć i savjet država članica EU, kao i zemalja koje su već realizirale različite stupnjeve službenih odnosa s EU.

Uzdam se, da ćete vi kao predstavnici Paneuropske unije radeći pod motom "Natrag k sredini" uložiti sve napore u davanju potpore Hrvatskoj na njenom putu prema ostvarenju pune integracije u nastajuće europske strukture za novi milenij.

*Predsjedniče, uvaženi gosti,
hvala vam na vašoj pozornosti.*

sudionika obećana podrška i lobiranje za Hrvatsku i u budućnosti.

Skup je bio izvrsno organiziran. U stankama, na objedima, večerama i izletu, na kojem su sudionici upoznati sa županijom, bilo je mnogo prigoda za uspostavu osobnih kontakata i nalaženje novih prijatelja.

Za HPEU Aleksandar Šolc

DESETA JUBILARNA GODIŠNJA SKUPŠTINA PANEUROPSKE UNIJE NJEMAČKE

Ovogodišnji deseti jubilarni skup članova Njemačke paneuropske unije održan je u staroj benediktinskoj opatiji **Andechs**, dvadesetak kilometara jugoistočno od glavnog bavarskog grada Münchena. Okruženje i prostor u kojem je skup održan zaista je na izvanredan način odgovarao temeljnoj ideji vodilji svih održanih predavanja i rasprava.

Opatija Andechs, najprije nas podsjeća na veliki kneževski rod Andechs, na lozu knezova i markgrofova Andechs-Meranier koji kao nadvojvode bavarski i visoki crkveni knezovi biskupija u Salzburgu i Freisingu u vremenu od 8. do 13. stoljeća imaju jednu od vodećih uloga u bavarskoj kolonizaciji i karolinškoj kristijanizaciji istočno-alpskog prostora, prostora i danas obilježenog regionalnim imenom ALPE-ADRIA, poimence i današnje cijele Slovenije i pograničnih krajeva sjeverozapadne Hrvatske, od Ptuja do Ozlja i Vinice na Kupi. Benediktinska pak Opatija Andechs bila je stoljetno duhovno i kulturno žarište, ali i gospodarsko središte predalpskog teritorija južne Bavarske. Ona je to na svoj poseban način i dandanas, kao uvijek živo hodočasničko mjesto, kao samostan dragocjenih umjetnina, biblioteke i arhiva, kao turistički i gastronomski cilj stotina tisuća Bavaraca i dobronamjernika koji dolaze u ovu opatiju na specijalnu vrstu tamnog bavarskog, benediktinskog piva, proizvedenog u njihovoj vlastitoj opatijskoj pivovari (godišnja proizvodnja piva je oko 85.000 hektolitara). Sve to živi i usklađuje se pod istim krovom, na istom "Svetom bavarskom brijegu", gdje si "nebo i zemlja pružiše ruke".

U tom okružju i prostoru održan je ovaj radni susret njemačkih paneuropejaca i njihovih gostiju. Među tim gostima bila je pozdravljena i hrvatska delegacija koju su predstavljali članovi Hrvatske paneuropske unije ogranka iz Karlovca, a koju je predvodio njezin predsjednik dr. Marijan Pavan.

Radni je dan počeo u subotu, 24. listopada pozdravnim riječima priora benediktinske opatije Andechs, oca Anselma Bilgri i uvodnim izlaganjem predsjednika Paneuropske unije za Njemačku Bernda Posselta koji je u formi pitanja postavio temeljnu tezu svih idućih izlaganja: Da li je jedinstvena Europa zabluda ili stvarnost? Glavne misli njegova inicijalnog izlaganja mogle bi se sažeti u dvije tvrdnje koje nepobitno

obilježavaju današnju Europu: 1) Europa je stanje duha a ne politike i 2) Europa nije apstraktan pojam već činjenično stanje.

Prvo predavanje (za mene osobno i najzanimljivije, ali i predavanje s najviše mogućih dodatnih pitanja i upitnika), pod naslovom: "Stvaranje Europe-razvitak zapadnog svijeta", izložio je prof. Friedrich Prinz, povijesničar srednjovjekovne povijesti na Ludvig-Maksimilijanovu Univerzitetu u Münchenu.

U ovom zanimljivom predavanju iznesen je kronološki presjek stvaranja europskog društva od kasne antike i ranog srednjeg vijeka do najnovijega vremena. Nakon dovršene seobe i smirivanja naroda, u osvit stvaranja nove europske kulture i civilizacije pojavljuju se tri velika bloka naroda: Germani, Romani i Slaveni. Svi su baštinili u većoj ili manjoj mjeri dosege rimske civilizacije i svi su rano prihvatili evangelizaciju koja postaje drugim i najvažnijim korijenom kulture svih europskih naroda. Prihvaćeno evanđelje bilo je temeljem rađanja jedne nove civilizacije duha, izgradnje novih međusobnih odnosa i oblikovanja zajednica novih europskih naroda. Narodi Europe prihvatili su smjernice apostola Pavla upućene Solunjanima: "Samo Vas braćo, potičemo da u tom još više uznapređujete, pa da se trsite mirno živjeti, svoje činiti i raditi svojim rukama, kako smo vam zapovijedili, te tako časno živite prema onima vani i nikoga ne trebate". Iz tih je premisa rasla europska uljudba koju su najbolje definirali i ostvarivali benediktinski samostani u prvom pravilu svoga življenja i djelovanja: **ORA ET LABORA**. Iz tih je korijena rasla europska kultura rada i mira, nasuprot civilizaciji rata i pljačke. Taj pozitivan odnos prema prirodi i prema drugom narodu, to aktivno učešće u Božjem stvaranju i događanju povijesti princip je svekolikog razvoja kršćanske Europe od ranog srednjeg vijeka i dalje. Već u prvim stoljećima stvaranja ovakve europske kulture upravo su samostani bili ta velika i sveta mjesta koji su naučavali, širili kulturu evanđelja i rada, najprije samostani benediktinaca, cistercita, kartuzijanaca a od 13. stoljeća i redovnici prosjačkih redova, franjevci i dominikanci. Samostani su bili kuće rada i susreta, ciljevi hodočasničkih puteva i molitava. Samostani postaju i prve škole i prve umjetničke radionice, mjesta čuvanja i prenošenja mudrosti antike i drugih starijih kultura. U tom je smislu i danas kultura Europe, kultura rada i reda.

Država i društvo razvijaju se dalje pod utjecajem novih kulturnih žarišta i gospodarskih poticatelja. Razvio se grad s posebnim statusom u feudalnom društvu. Europski gradovi, uz Crkvu, postaju nova središta stvaranja kulture i pokretači novog zamaha gospodarskog razvoja. Obrt i trgovina stvaraju kapital a kapital stvara moć nove društvene klase. Istovremeno raste i središnja moć vladara. Taj put vodi do renesansnog oslobađanja duha i borbe za personalni individualizam. To je put prema konačnom sazrijevanju naroda i država Europe. Dakako to nije nikako bio put ravan, put bez lomova i stranputica. Već u 11. st. počinju sukobi između duhovnoga i svjetovnoga, između carstva i papinstva. Te napetosti traju sve do kasnog srednjeg vijeka, ne prestaju zapravo nikada, do sekularizacije i novovjekih otvorenih sukoba između kršćanskih i materijalističkih teza o izgradnji novog, savršenog svijeta na ovoj zemlji. Ukratko, bez obzira na sve zablude i grijehe, sva odbacivanja i neprihvatanja, sve lažne proroke i sve nekršćansko u kršćanstvu Europe, ipak je upravo ta

"christianitas" postala temeljem razvoja i sazrijevanja jedne nove, kristijanizirane civilizacije europske kulture i jedinstvenog europskog identiteta.

Drugo vrlo zanimljivo predavanje drži prof. Dieter Blumenwitz, profesor na Univerzitetu u Würzburgu, pod naslovom: "Od Carstva do Unije-Europa kao kultura i društvo prava". I ovo je predavanje najprije ukazalo na povijesni put razvoja prava kao sustava odnosa i pravnih institucija naroda Europe, od pravnih temelja koje je normiralo rimsko pravo pa sve do današnjih suvremenih pravnih normi i Institucija pravde u zemljama Europske unije. Od pravnih država Europa treba postati zajednicom različitih naroda ali istih prava. Mnoga su još otvorena pitanja pravne naravi. Mnoge su norme prava ugrađene već u postojeće pravne sustave europskih država. Mnoge još moraju postati pravnom svojinom svih europskih naroda i država. Zbog toga je i studij prava danas u europskim državama jedan od najvažnijih studija.

Možda je ipak najjasnija prosudba o sadašnjosti Europe i poruke za njenu budućnost izrečena u shvaćanju i tumačenju paneuropskog koncepta pape Ivana Pavla II, a iznesena na ovom skupu u predavanju prof. Rudolfa Grulich, direktora Instituta za crkvenu povijest u Königsteinu. Europa je danas program, Europa je dobra ideja na putu. Europa je učinila na tom putu već mnogo značajnih koraka. No, Europu neće ujediniti ni jedinstvena moneta, ni jedinstveni pravni sustav, ni zajednička kulturna baština europskih naroda, pa niti daljnji razvoj kršćanskog humanizma, već onaj polazni i temeljni kvasac evanđeoske istine iz koje je i poraslo sve ono najbolje što veže u poodraslo zajedništvo sve europske narode. Potrebna je nova rekristijanizacija Europe. Moguće je pak reći, kao što to neki rado govore, laskajući možda i previše i ne uvijek opravdano povijesnoj prošlosti Europe, da Europu treba ponovo europeizirati, tj. učiniti je zajedničkim, dobro uređanim i ravnopravnim, sigurnim i ugodnim domom za sve narode Europe.

Sva tri stožera današnje Europe: gospodarski temelji Europe, pravno zajedništvo europskih država i religioznost europskih naroda ipak trebaju novu, izvornu, ne tek humaniziranu reeuropeizaciju već zaista novu rekristijanizaciju. Samo preporod duha u snazi svjetla i istine evanđeoske nauke može stvoriti dovoljno čvrsti i potrebito široki temelj novog europskog zajedništva. Bez tog duhovnog zajedništva izgrađenog iznutra Europa će uvijek biti vrlo ranjiva i lomljiva tvorevina koju će potresati nacionalni individualizmi, egoizmi i interesi, a ovi neće postati mrtvi ukidanjem europskih granica ili ukidanjem bilo kojih dosadašnjih razlika i prepreka.

I posljednje izlaganje ovoga skupa, upriličeno u formi dijaloga između B. Posselta i Philippa Jennera, bivšeg njemačkog poslanika pri Svetoj Stolici, moguće je također sažeti u jednoj poruci za budućnost Europe: Europsko jedinstvo moguće je sagraditi samo na najuniverzalnijem zakonu a to je zakon Evanđelja. Dakle, jedini put do stvaranja zajedničke Europe za sve europske narode je kršćanska, duhovna i kulturna tradicija europskih naroda i obnova te tradicije novim prihvaćanjem izvornih

kršćanskih poruka i smjernica u pragmatičnom odnosu prema svim problemima ljudskog življenja i međusobnih ljudskih odnosa.

Drugi dan rada ovog paneuropskog skupa počeo je službom božjom u samostanskoj crkvi. To je velebna trobrodna građevina sagrađena u gotičkom slogu, a obnovljena u 18. stoljeću u stilu raskošnog rokoka. Misno slavlje predvodio je biskup češkog grada Plzena František Radkovsky uz asistenciju biskupa A. Očenašeka i samostanskih benediktinaca. U svojoj je propovijedi biskup Radkovsky govorio o poslanju crkve u svijetu i njenoj spremnosti da na različite načine bude suradnica i suučesnica i u stvaranju novog zajedništva europskih naroda, dakako uvijek u skladu s evanđeoskim porukama i načelima kršćanskog nauka. Bila je to u samom početku europske povijesti, bila je to onda kada su je razne sile ovog svijeta dijelile i priječile joj njezinu zadaću propovijedanje, univerzalnog bratstva i zajedništva svih naroda.

Poslije svečane mise slijedila je završna, opća javna rasprava u kojoj su sudjelovali neki unaprijed pozvani gosti, no i svi nazočni koji su se toj raspravi pridružili svojom riječju. Raspravu je vodio predsjednik ogranka paneuropske unije za Bavarsku dr. Dirk H. Voss. Taj opći otvoreni razgovor pokazao je slaganje u bitnim načelima i polazištima, ali i svu različitost znanja i razinu poznavanja problema, kako povijesnih tako i ovih današnjih, kada su u pitanju bila vrlo pragmatična dnevna, pitanja sadašnjeg trenutka europskih događanja. Rasprava je potvrdila da postoji opća volja da se nastavi s velikim dijelom rađanja nove ujedinjene Europe, da postoji i vjera i uvjerenje da je Nova Europa moguća i potrebna i da mora postati velikom obitelji u kojoj će svi narodi, koji žele poštivati prihvaćena prava i obveze, biti ravnopravni sudionici svih vrijednosti tog novog sveeuropskog zajedništva.

Dr. Milan Kruhek

član Paneuropske unije, ogranak Karlovac

Hrvatska delegacija u Andechs

LJETNA ŠKOLA U ROVINJU

Hrvatska paneuropska unija, Istarski ogranak zajedno s centralom u Zagrebu, organizirala je Ljetnu školu u Rovinju od 26. do 30. kolovoza 1998. godine na temu "Politička, gospodarska i kulturološka načela ujedinjavanja Europe".

Sudjelovali su predstavnici paneuropskih unija iz Hrvatske, Njemačke, Austrije, Bosne i Hercegovine i Slovačke. Razgovaralo se o aktualnim gospodarskim, političkim, pravnim i kulturnim pitanjima europske integracije. Koliko su ta pitanja važna za Hrvatsku pokazala je i velika medijska prisutnost kao i prisutnost predstavnika Ministarstva vanjskih poslova i Ministarstva za europske integracije.

Prvog dana ovog znanstvenog skupa sudionici su imali priliku posjetiti Tvornicu duhana Rovinj i razgledati izložbu o povijesti, gospodarstvu i kulturi Istre, a poslijepodne u radnom dijelu svoja su izlaganja iznijeli predsjednik HPEU-a prof. **dr. Mislav Ježić**, koji je govorio o povijesnom pogledu i aktualnosti poimanja Europe i potrebe njena ujedinjenja u Coudenhove-Kalergija, zatim prof. dr. **Rudolf Logothetti**, potpredsjednik Paneuropske unije Austrije, koji je govorio o osnovama međunarodno-pravnih i ustavnopravnih struktura Europske unije, dok je prof. dr. **Tomislav Živković**, član Predsjedništva HPEU-a iznio svoja zapažanja na poglede predstavnika Europske unije na istočno proširenje. Govorio je na temelju iskustva svoje suradnje s europskim promatračima za vrijeme rata u Hrvatskoj.

Drugog dana Ljetne škole - nakon razgledavanja grada, upriličen je prijam kod rovinjskog gradonačelnika dr. Lida Sošića, a poslije podne u radnom dijelu svoja su predavanja održali prof. dr. **Borna Bebek**, koji je govorio o principu supsidijarnosti u europskim integracijama, prof. dr. R. Logothetti o osnovnim slobodama u pravnom poretku europskih zajednica, te mr. **Jakov Jelinčić** o europskim vrijednostima Hrvatskog državnog arhiva u Pazinu.

Kao što je naglasio predsjednik Istarskog ogranka HPEU gospodin **Stanko Mališa**, "...želja je Paneuropske unije uspostaviti dijalog s Europom, prihvatiti europska civilizacijska dostignuća, te istovremeno prezentirati hrvatsku povijesnu, kulturnu i svekoliku baštinu, i to na ravnopravnoj osnovi". Uvjereni smo da nam je to u tome uspjelo organizacijom ove Ljetne škole koja će, nadamo se, postati tradicijom".

Posljednjeg dana sudionici Škole pošli su u razgledavanje znamenitosti Istre - Dvigrad, Poreč - Eufrazijane, gdje ih je primio porečko-pulski biskup msgr. **Ivan Milovan**. Također su posjetili Etnografski muzej Istre i Povijesni arhiv u Pazinu, te Pavlinski samostan Sveti Petar u Šumi.

Izlaganje prof. dr. Tomislava Živkovića

OSNOVE MEĐUNARODNOPRAVNIH STRUKTURA EUROPSKE UNIJE

Izvodi iz izlaganja prof. dr. Rudolfa Logothettia

1. Međunarodnopravne strukture:

EU i Europske zajednice (Europska zajednica za ugljen i čelik, Europska gospodarska zajednica, Euratom) tvorevine su međunarodnog prava. Temeljni ugovori zajednica su ugovori suverenih država za osnivanje međunarodne organizacije, kojim se uređuju poslovi od zajedničkog interesa.

Već od samog početka drugačije nego osnivački ugovori ostalih međunarodnih organizacija pokazuju ugovori zajednica elemente nešto drugačije po kvaliteti, koji stvaraju organizaciju "sui generis".

Saziv zajedničkih organa, koji oslobođeni zakonodavstava, izvršenja i izricanja presuda pojedinih država-članica, dobivaju samostalno, iako ograničeno pravo djelovanja u njihovu stručnom području nadležnosti, smatra se obično odlučujućim obilježjem "supranacionalnosti". Ta i ostala obilježja, koja prelaze granice "jednostavnih" multilateralnih ugovora tako čine zajednice i njihov pravni poredak kao poredak "sui generis".

Unatoč tomu ne smiju se previdjeti međunarodnopravni elementi.

Nisu samo temeljni Rimski ugovori iz 1957. godine i EZUČ -ugovor iz godine 1951. nastali prema međunarodnopravnim načelima, nego također i sve promjene i dopune pristupnim ugovorima od zajedničkih Akata o jedinstvenoj Europi do Ugovora o uniji iz Maastrichta te sve do Amsterdamskog ugovora.

Međunarodnopravna načela znače : Pregovori i zaključivanje ugovora između država-članica bez sudjelovanja ili bez bitnog sudjelovanja njenih tijela te također ratifikacija od strane država-članica kao kod ostalih međunarodnopravnih ugovora. Taj oblik dovodi do poznate rečenice : "Države-članice su gospodari ugovora".

Sigurno je da tijela zajednice sve više sudjeluju također i kod promjena ugovora a time i u daljnjem razvoju zajednice - na promatračkoj grupi i na konferenciji vlada 1996. godine o promjeni ugovora sudjelovala su i sudjeluju također i tijela zajednice kao Komisija i Parlament, ali je ipak zadnja odluka o promjenama (primarnog prava) kao i prije u nadležnosti država-članica. Utoliko prevladavaju sada kao i prije međunarodnopravne strukture odlučivanja. Uniji i zajednici nedostaje sada kao i prije tzv. "kompetencija za kompetenciju" (ovlaštenost za ovlaštenost).

2. Ustavnoopravne strukture

Sudjelovanje tijela koja su orijentirana na zajednicu (Komisija i Parlament) kod stvaranja primarnog prava (vrlo skromno) i (puno jače) kod stvaranja sekundarnog prava ukazuje već na ustavnopravne strukture u uniji koje su slične državnima.

Samostalni proces stvaranja pravnog poretka u području djelovanja zajednice odvija se - s iznimkama - sada kao i prije onako kakvim ga poznajemo prema načelu diobe vlasti. U jednoj supranacionalnoj tvorevini trebalo bi doći do diobe vlasti ne samo horizontalno (između organa) nego i okomito (između zajednica i država-članica) - vidi supsidijarnost.

Kod bližeg promatranja ustavnih tijela Europski parlament sam stoji najbliže idealu ustavnih načela, čak kad mu nedostaje jedno važno obilježje naime pravo na inicijativu. Parlament se bira na sveopćim, tajnim i direktnim izborima suverenih europskih naroda (ili već postoji europski državotvorni narod? - vidi državljani unije) i u njemu su neposredno zastupljeni svi europski narodi.

Samo posredno ti su narodi zastupljeni u Vijeću ministara - koje je na nacionalnoj razini također demokratski legitimno, a koje u najbitnijim područjima ima zakonodavno pravo zajednički s Parlamentom - vidi postupak odlučivanja.

No članovi Vijeća pripadnici su izvršne vlasti u svojim državama i imaju također izvršnu vlast na područjima vanjske i sigurnosne politike Unije (stup II) - vidi princip dvostruke kape.

Zbog ustavnopravnih razloga (kao i sa stanovišta države na federalnim principima) trebalo bi tomu pretpostaviti uključivanje regija kao drugog doma parlamenta u postupak donošenja zakona.

Članove Komisije imenuju države-članice. Parlament u tome ima tek neznatno pravo sudjelovanja. Ipak se Komisija smatra "Čuvaricom zajednice i zajedničkog prava". Praksa je pokazala da uglavnom članovi Komisije unatoč njenu sastavu nisu produžena ruka država-članica, nego da razvijaju samostalni europski identitet.

Politika i zakonodavstvo zajednica jasno pokazuju taj odnos napetosti između državnih elemenata pojedinih članica (što stoji bliže međunarodnopravnim principima) i elemenata zajednica (što je bliže ustavnopravnim principima). Pri tome različiti međunarodnopravni položaj Unije (nema međunarodnopravnog subjektiviteta) i zajednica (izrazito priznati međunarodnopravni subjekti) ništa ne mijenja, čak kad i o tome jasno govori činjenica - da međuvladini glavni stupovi II i III ugovora Unije podliježu drugačijim strukturama nego integrirani stup I (gospodarstvo).

Vrlo značajna predavanja 24. i 25. rujna 1998. održao je Dr. Rudolf Logothetti, MA (SAIS), sveuč. prof., Universität der Deutschen Bundeswehr München, potpredsjednik Austrijske paneuropske unije kao gost-predavač u Zagrebu:

Prvo predavanje bilo je u Diplomatskoj školi pri Ministarstvu vanjskih pod naslovom "Europska unija kao gospodarska, pravna i politička zajednica - te ostali oblici političke, gospodarske i pravne integracije u Europu".

Također u okviru seminara "Institucionalne prilagodbe javne uprave RH u procesu europskih integracija" koji je organizirao Ured za europske integracije pri Vladi RH održao je predavanje pod naslovom "Međunarodnopravni i ustavni odnosi unutar Europske unije institucionalni zahtjevi".

Sudionici "Ljetne škole" na izletu u Motovunu

SUDJELOVANJE HPEU U PROSLAVI 85. OBLJETNICE IZGRADNJE NAPRETKOVA ZAKLADNOGA DOMA U SARAJEVU

Na poziv Hrvatskoga kulturnoga društva Napredak HPEU je sudjelovala na velikoj proslavi povodom 85. Obljetnice izgradnje Napretkove palače u Sarajevu. U delegaciji su bile gđe **Jasna Čmelić** i **Nevenka Nekić**. Uz našu udrugu HKD Napredak pozvalo je i niz drugih značajnih institucija iz Republike Hrvatske: Filozofski fakultet, Institut za povijest umjetnosti, Maticu hrvatsku i druge. Članovi i prijatelji Napretka imali su sljedeći bogati program: kružna vožnja autobusom kroz naše stare lokalitete - Bosanski Brod, Derventa, Doboj, Maglaj, Žepče, Vranduk, Zenica, Kraljeva Sutjeska, Sarajevo, Kiseljak, Kreševo, Busovača, Vitez, Nova Bila, Travnik, Podmilačje, Jajce. Povratak preko Banja Luke, u kojoj je nekada živjelo 45% Hrvata, u noćnim kasnim satima bio je završetak ovoga trodnevnoga druženja s Hrvatima u Bosni.

Putovanje je vodio dr. **Berislav Topić**, predsjednik Napretkove zagrebačke podružnice, a svojim opširnim i značajnim tumačenjima obogatili su ga i drugi sudionici: gospoda **Stjepan Sučić**, dopredsjednik MH, **Krešimir Mikolčić**, glavni tajnik MH, **Joja Ricov**, pjesnik, profesori dr. **Ivo Pranjković** i prof. dr. **Josip Silić** te drugi.

Osobita pozornost na tom putovanju poklonjena je upoznavanju katoličkih škola u Zenici, Sarajevu i Travniku, kao i znamenitih franjevačkih središta u Kraljevoj Sutjesci, Kreševu i Podmilačju. No, središnji događaj bila je svečanost u Sarajevu u povodu izgradnje Napretkove palače, u kojoj se ista i odvijala. Svečanost je započela izvođenjem Napretkove himne koju su

otpjevali članovi pjevačkoga zbora Trebević. Tekst simbolično povezuje Hrvatsku i Bosnu u jednu cjelinu i podsjeća na naše dužnosti prema braći u Bosni i Hercegovini. U Proslavu predsjednika **Franje Topića** predstavljeno je značenje HKD Napredak, a također su onim redom kao i na svečanom otvorenju davne 1913., izgovoreni nastupni govori davnih sudionika i tvoraca iste palače. Svečanost je završila otvorenjem izložbe foto-dokumentacije "85 godina Napretkove palače".

Djelovanjem HKD Napredak od neprocjenjive je važnosti za opstanak Hrvata u Bosni i Hercegovini i uz djelatnost franjevac predstavlja onu čvrstu okomicu koja bi mogla sačuvati duhovnu i kulturnu prepoznatljivost hrvatskoga naroda na ovim prostorima. Bosna se jasno prepoznaje u tim odrednicama, uskršava pred našim očima u drevnim hrvatskim franjevačkim samostanima koji postoje već 707 godina(!), blista jedva sačuvanim kulturnim blagom, čudom i ljubavlju spašenim. To je taj sveti trolist: katlička crkva s franjevcima, Napredak i hrvatske škole koji će održati naš puk u Bosni i Hercegovini.

HPEU surađuje s društvom Napredak, a predsjednik Napretka ujedno je i predsjednik PEU BiH. Dr. Franjo Topić zastupa interese svoga naroda i cijele BiH na međunarodnom planu mudro promičući ljubav i suživot sviju naroda. HPEU želi i nadalje surađivati s Hrvatima u BiH - tako je dogovorena organizacija izložbe fra **Perice Vidića** i **Arfana Ramića** akademskih slikara iz Sarajeva u prostorijama HPEU u Zagrebu, priprema poklon-paketa za djecu u Katoličkom školskom centru u Zenici, a također i darovanje knjiga za Travničku gimnaziju koja je opet, nakon gotovo pola stoljeća, proradila.

Čestitamo 85. Obljetnicu Napretkove palače u Sarajevu!

Za HPEU: Nevenka Nekić, prof.

Zajednička fotografija s posjeta franjevačkom samostanu u Kreševu

USPJESI NAŠE IZLOŽBE “SREDOZEMNI I SREDNJOEUROPSKI KULTURNI KRAJOLICI HRVATSKE”

Naša izložba “Sredozemni i srednjoeuropski kulturni krajolici Hrvatske” nakon postava u nizu europskih gradova uz svestranu pomoć Ministarstva vanjskih poslova Republike Hrvatske postavljena je od ovoga ljeta još u Münchenu, Pragu i Bratislavi.

Izložba je postavljena u bavarskom Državnom ministarstvu za rad i socijalni poredak, obitelj, žene i zdravlje. Na otvorenju 3. kolovoza 1998. govorili su dr. Gerhard Merkl, državni tajnik, gospodin Bernd Posselt, predsjednik PEU Njemačke, i g. Mislav Ježić, predsjednik HPEU.

Na otvorenju izložbe u Pragu 2. rujna 1998. uz domaćine govorili su naš veleposlanik u Republici Češkoj gospodin Zoran Pičuljan, gđa Lidija Hadrović i predsjednik HPEU-a prof. dr. Mislav Ježić. Izložba je postavljena u “Foto galeriji Rečických” u samom centru Praga i bila je vrlo dobro posjećena.

U Bratislavi je 3. prosinca 1998. u suradnji s Ministarstvom kulture Republike Slovačke izložba postavljena u Narodnom prosvjetnom centru. Svečanost na otvorenju izložbe, na kojoj su govorili naš veleposlanik dr. Đuro Deželić, zamjenik ministra kulture Republike Slovačke i naš predsjednik dr. Mislav Ježić, okupila je prijatelje iz Slovačke koji vole i cijene Hrvatsku, gradišćanske Hrvate iz sela u blizini Bratislave te članove Paneuropske unije Slovačke.

Zajedno s g. veleposlanikom prof. dr. Đurom Deželićem naša se delegacija - u sastavu prof. dr. Mislav Ježić, Jasna Čmelić, Vlasta Gyura i Željko Obad - drugi dan sastala sa članovima Paneuropske unije Slovačke u novo otvorenim prostorijama PEUS.

Željko Obad, prof.

S izložbe u Münchenu, slijeva na desno: Vladimir Vadjon, savjetnik u hrvatskom konzulatu u Münchenu, dr. Gerhard Merkl, državni tajnik, prof. dr. Mislav Ježić, predsjednik HPEU i Bernd Posselt, predsjednik PEU Njemačke.

Prag, 2.9.1998.
S desna na lijevo: gđa Lidija
Hadrović, g. veleposlanik
Zoran Pičuljan, g. ravnatelj
galerije i g. Mislav Ježić

Pozivnica za izložbu u Pragu

Pozivnica za izložbu u Bratislavi

S otvorenja izložbe u Bratislavi na
kojem je bio prisutan i naš
veleposlanik u Slovačkoj dr. Đuro
Deželić; njemu slijeva zamjenik
ministra kulture Slovačke, uz njih
predstavni Narodnog prosvjetnog
doma i predsjednik HPEU-a prof.
dr. Mislav Ježić.

Nakladnik: HRVATSKA PANEUROPSKA UNIJA

Ovaj broj pripremili su:

Božica Barišić, Jasna Čmelić, i Željko Obad •

Uredništvo: Zagreb, Jurišićeva 1a, telefoni: 385/1/48 13 435, 48 13 451, faks: 48 12 453

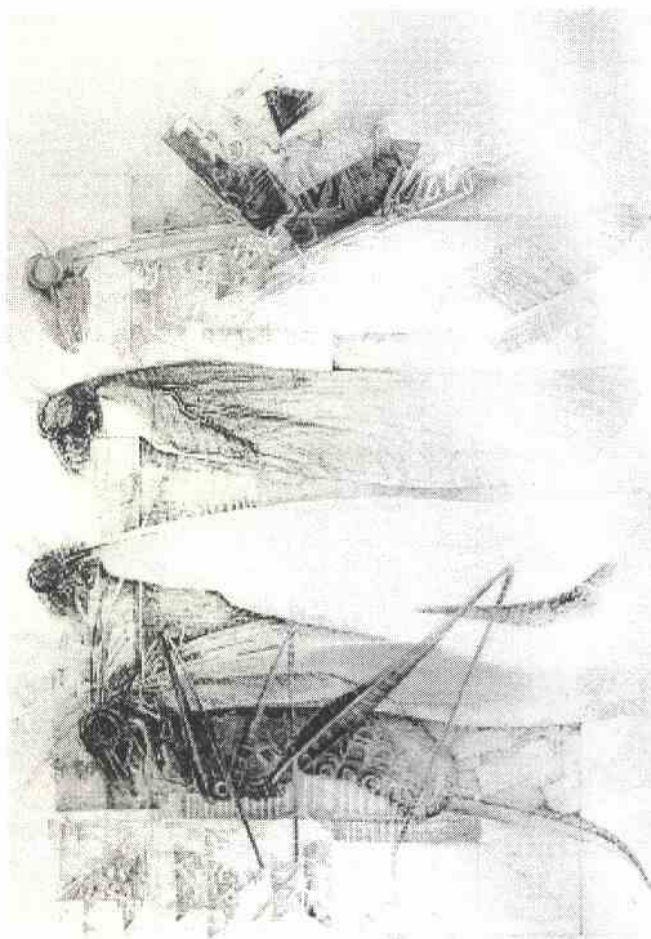
E-mail: hpeu@zg.tel.hr

Tisak: DAROLIM • Preprema: SPOMIK d.o.o.

OSVRT NA LIKOVNU IZLOŽBU U HPEU 29.X.-29.XI.1998.

Slikar DANIEL BUTALA predstavio je svoje jedinstvene opnokrilece, svijet kukaca uvećanih dostojnom pozornošću za detalj. Crtajući ovaj svijet, po kojem čovjek više puta nehalno gazi ne zamjećujući njegovu krhkost i značenje, Daniel Butala ga pretvara u naše sustanovnike planete, ozbiljne sugovornike što izranjaju iz gotovo nevidljive zbilje, na prvi pogled tako malo važne za našu vlastitu puninu bivanja. To su tankim i lakim potezima pera crteži leptira, vodomara, zelenokrilih, cinobersko prozračnih, ametistno drhtavih i prozirnih, kroz koje kola čudna svjetlost svemirskoga podrijetla i zaustavlja ih začuđena pogleda kojim nas promatraju. Kozmička je to tajna prirode i njena ljepota, bogatstvo i raskoš koji su darovani čovjeku, pa ljubav leptira lišena svake putenosti i uzdignuta na drhtavi dodir bića u svemiru, na stupanj ljubavi dostojan usamljenih ljudskih doziva.

DANIEL BUTALA rođen je 26. travnja 1943. u Karlovcu. Diplomirao je slikarstvo na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu, u klasi profesora Ive Šebalja, 1967. godine. Izlagao je samostalno, od 1972. do 1998. godine u zemlji i inozemstvu 50-tak puta i od 1968. Do 1998. godine na devedeset prestižnih i reprezentativnih hrvatskih i međunarodnih kolektivnih izložbi. Dobitnik je osam karlovačkih, hrvatskih i međunarodnih nagrada. Godine 1989. u izdanju Gradskog muzeja Karlovac, u autorstvu Vlade Bužančića (tekst), Nine Vranića (fotografija) i Roka Bolanče (design knjige) objelodanjena je monografija (176 strana, veliki format) "Daniel Butala". Godine 1992. otisnuta je u 100 primjeraka, svaka sa 10 originalnih grafika, bibliofilska grafička mapa "Letači, Skakavci i Plivači" i

1993. grafička mapa "Sedam raspela". D. Butala živi i radi u Karlovcu gdje obnaša dužnost ravnatelja Karlovačkog gradskog muzeja.

Za HPEU: Nevenka Nekić, prof.

Golubice, tu smo...

U prostorijama Gradskog muzeja Vukovara (dvorac Eltz) 15. prosinca 1998. članovi Hrvatske paneuropske unije Vlasta Gyura, naša poznata mlada pijanistica i Joja Ricov, poznati publicist, prevoditelj i literat sudjelovali su na glazbeno poetskom sijelu pod nazivom "Golubice, tu smo"

SIEMENS

*Radostan Božić
i blagoslovljenu
1999. godinu*

želi Vam

*Hrvatska
paneuropska
unija*